



## „Szegények vagyunk erősen”

*Hány gyereke van?*

Nekem hét.

*Mekkorák?*

Hát három leány már férjhez van menve, s a többi kicsi.

*Itt laknak?*

Itt.

*Akkor unokái is vannak.*

Van van, vagy négy unokám es, egyik Csíkba van, egyik leányom, akkor ne, a másik, itt a másik no, négy még velem van, van két fiú. *(Közben az ott lévő két férjhez ment lányára mutatott, mindkettő egy-egy kisbabával volt ott.)*

*Járnak iskolába?*

Nem járnak, egyik járta, most megbukott, Csabi többet nem meen, most ez a kettő maradt ne, az iskolába.

*Hányadikosok?*

Anikó meen negyedikbe, Csilla meen elsőbe.

*Szerettek-e iskolába járni?*

Igen.

*Mit szerettek a legjobban.*

Tanító nénit, a zenét, én a románt.

*Ők fognak ötödik osztályba járni?*

Igen, ha meg nem bukik, menyen.

*Milyen munkalehetőségek vannak itt?*

Nincs semmi, ne, gombázni járunk, sehova sem tudunk menni, szegények vagyunk.

*Sok gomba van az idén?*

Hát egy kicsi medvegombát szedtünk, szegények vagyunk erősen.

*Beveszik a gombát, ugye?*

Igen.

*És a napszám?*

Napszámra járogatunk, így kapálni, egyebübe sehova sem. Sehova.

*Azért látom elég szép házat építettek.*

Nem most építettük, hanem rég, mikor lehetett, most már nem lehet, ne, egy pajtacska nem tud elkészíteni, van itt egy kicsi malacunk, hogy elkészüljön.

*Népdalokat ismernek-e?*

Igen. *(valaki a háttérből)* A leányok énekelnek.

*Cigánynépdalokat is?*

Mind tudnak. *(valaki más a háttérből)*

*Magyarokat, vagy cigányokat?*

Cigányénekeket és, magyart és, mindent *(szintén a háttérből)*.

*Cigányul tudnak?*

*(Mindenkinek a háttérből)* Cigányul nem. Mi rendesen beszélgetünk, nem tudunk.

*A népdalokat is magyarul éneklük?*

Magyarul, nem tud senki cigányul, csak van egy ember, sátoros ember.

*Sátoros?*

Igen, igen, egy ember, ő tud cigányul.

*Milyen ünnepeket kedvelnek a legjobban, ami nagy ünnep?*

*Innepnap? (kérdés a háttérből)*

*Igen.*

Hát attól függ, milyenek, ünnepnap, melyik a, a karácsony, igen, újév.

*Ilyenkor nagy ünneplések vannak együtt, vagy a családokban?*

*Melyik együtt, s melyik a családba.*

*Az anyagiaktól függ inkább?*

*Igen.*

*Az milyen antenna?*

*A televízió volt, de most nincsen.*

*Esetleg egy-két népdalcímet tudnak mondani, nem kell énekelni, csak mondjanak.*

*Na, mondjál Márti, na mondjál, egyet legalább, (- na ne viseljétek magatokat, nem tüktököt kérdeztek-).*

*(egy fiatal lány) Az a Dancs Annamari, azt szeretjük.*

*Igen, feszt az, énekelik.*

*Lovat tartanak-e?*

*Nem, itt van aki tart, vagy két ember.*

*Milyen állatokat tartanak?*

*Mit megölünk télre, karácsonyra, egy kicsikemalacunk van nekünk.*

*Saját földeik vannak?*

*Nincs itt semmi, senkinek itt nincs.*

*(Beszélgetés arról, hogy ki volt itt az első cigány, mindenki részt vesz benne)*

*Az uramnak az apja, s az az ember édes testvér vótak, Samu bá s apósom édes testvérek vótak.*

*Ők voltak itt az elsők?*

Igen, ők voltak itt az elsők.

*Smég olyan első család, aki abban az időben itt volt, volt-e?*

Vót vót, az a Rózsi nének a férje volt, Madáéknak az apjuk, azok ott küjjel.

*Ez körülbelől hányban volt?*

Azt nem tudom, mert én es, mondom, hetvenbe kerültem ide, de akkorjában nem éltek.

A Virágné má nyolcvanéves, annak az apja.

*Azok voltak az elsők? Honnak jöttek ők, lehet tudni?*

Hát azok honnéjöttek Virágnéék, én az se tudom... Ezek idevalók, ideide. Samu básezek mind idevalók, met azok mind egy fajták vótak. Csak aztán így elszaporodtak tovább tovább, s az öregek már elhaltak, mer az öregasszony es, Virágné, minnyá kilencven esztendő.

*Sokan elköltöznek-e innen?*

Innen egy se költözik el, met nincsen ahogy, nem meen innen el senki sem.

*(közbeiktás)* Még inkább jönnek, nemhogy el mennének.

Házat építenek, de milyen házat, egy nagy szél lenne, összedőlne.

*Akik most jöttek?*

Itt vannak sokan jövevények.

A cigányoknak van vagy öt gyermek, sok gyermek.

*Maguk hányan laknak ebbe a házba, unokákkal s mindenki vel együtt?*

Nem laknak az unokák velem, mikor enni kell, itt vannak, de van egy kicsi házik nekük es, hát vagyok én s az uram s a négy gyermek, de mikor enni kell, egybe vagyunk, egybe vagyunk. Vagyunk elegen.

Ezelőtt még tudtunk valamit építeni, s venni, de most már semmi, ők es annyian vannak, most má nem tudnák megvenni, de most már semmit sem tudnák.